

توان

دافغان معیوبینو هراړخیز پروګرام درې میاشتنۍ خپرونه

سال سوم شمارهٔ ششم

سرطان ۱۳۷۸ هجری شمسی / جولای ۱۹۹۹ میلادی

دراین شماره

- سرلیکنه
- سهم فعالانه CDAP در...
- کورس آموزش دوهفته ای...
- هغه اوس شپیلی نه شي ...
- دافغان معیوبینو پروګرام څرنګه...
- غم عام شادیست
- محلی عقاید او...
- رسیدگی به معیوبیت و ...
- سرگذشت طفل ...
- نابینائی ...
- د CDAP د خاصو...
- کنفرانس ملی به ...

سرلیکنه

دریغه چې معیوب شوم

دا خو دخدای ﷻ امر دی چې زه معیوب یم. زما دنیا خو ډیره ښکلې دنیا وه. ماته هرڅه ښکلي ښکاریدل او هرڅوک زما ملګرتیا ته تږي و. د یارانو ټولې به په ماګرمه وه. ټوکې ټکالې، خندا او خوشحالي به تل دما په لاس وه. ټولو به ماته کتل او غوږ به یې نیولی و چې زه څه وایم. که چیرې به کومه میله او دخوښۍ ناسته وه، زه به د ټولو په سرکې ورتلم دکلي کور په دود دستور کې به تل له ماسره سلا مشوره کیده. که څوک به له چاسره د کومې خبرې په سر وران شو نو ما ته به یې خپل زړه تشاوه او د لارې چارې پوښتنه به یې له ما څخه کوله. زما خبره د یوه خوا خوږي ورور او کلیوال په توګه په هیڅا بده نه لګیده نو ځکه ما به په ډاګه ملامت ته ملامت ویل او سلامت ته سلامت. ما ډیرسره پخلا کړې دي. زه تل دکلي او کلیوالو په غم خپه او په خوښۍ یې خوشحاله وم او لا اوس هم همدا حس را سره شته. دغم اوښادي چیغه ترماوه. ځینوبه لا داهم راته ویل چې، "هلکه زیرګله داته په کم عمر څنګه په هرڅه خبر او په هرکار پوهیږې. زاړه او واړه ټول ستامراعات کوي اوپه هره دنده کې له مشرانو او کشرانو سره ناست یې. حتی د کلي ښځې هم په خپل منځ کې تا په ښه نوم یادوي او صفت دې کوي." مابه ورته په خوشحاله او ډاډه زړه ویل چې دا خو نو دخدای ﷻ داد دی چې په چا وشي اوزه هم تل داهڅه کوم چې تل خپل خیر دنورو په خیرکې ولټوم. زه د هیچا بد نه غواړم. کله چې به څوک له ما خفه شو، ما به ورته ویل چې، "خیر دی. له هر چا څخه غلطی کیدای شي". نو هغه شخص به هم په خپلو کړو پښېمانه شو او له ما به یې بخښنه غوښته او ما به ورته په خوشحالي عفوه او بخښنه کول. نو ځکه به د کرکې او زړه بداوۍ هیڅ ځای نه و.

څه ښه وختونه وو. دا ټول کارونه زما د زړه په انځور خانه کې انځور شوی اویو یو یې زما د فکر په تناوونو کې پیبلې او خوندې پاتې دی. خو دریغه چې زه معیوب شوم.

کله چې زه د یوه ناولي ماین د چاودنې له امله په یوه لاس ګوډ او په سترګو ړوند شوم، نو زما دنیا هم ټوله بدله شوه.

یره دا دنیا هم څومره تظاهر ګره او لباسی ده! زما هغه ټول ښه والی، هوښیاری او نیکخواهی داکثرو خلکو حتی په یاد هم نه ده. اوس مې په نومونو یادوي څوک را ته یو لاسی وایي، څوک راته ړوند وایي او څوک مې بیا دمعیوب او معذور په نومونو یادوي.

"زیرګل" زما خپل نوم، دهر چا هیر دی او یا خوېې په خوله نه راځي. اوس زما په ناسته او ملګرتیا شرمیږي. یو شمیر بې انصافه خو لا دا هم وایي " چې بدن یې نمیګړی شو نو عقل به یې هم نیمګړی وي". حال دا چې داسې نه ده. زه هغه زیرګل یم چې وم. نو څه وشو چې معیوب شوم. که زه معیوب نه وای تل ترتله به د هرچا د یاري وم. زما به تل درنښت او ویاړ و. خو اوس رانه هر یو مخ اړوي. په میلمستیا ؤ کې خو اصلاً ځای نه لرم. دغم او خپګان په ټولیو کې هم د یو بیوزله په سترګه راته ګوري. سلا اومشوره خو نور زما له عقله وتلي خبره بولي. په ودونو کې ماته د زړسوی له مخې بلنه راکوي نه د یوه مستحق کلیوال په توګه. یو نیم مغرور خو حتی دلمانځه په جمع کې هم زما خواته نه دریږي. لنډه یې دا چې ژوند مې د یوه معیوب په توګه په دې ناپوهه او بیسواده ټولنه کې ډیر تریخ دی. زموږ په کلي کې هیڅوک ښوونځی او یا مدرسې ته نه دي تللي او نه ځي. هیڅوک سواد هم نه لري.

ما به دوي ته ډیر څه ښوولي وای خو افسوس چې زه معیوب شوم. که زه معیوب نه وای ما به دخپل کلي او کلیوالو لپاره ډیرڅه کړي وو. خو اوس دوی زما خبروته غوږ هم نه نیسي ځکه دوی نه پوهیږي چې زه میعوب یم خو بیوزله او ناتوانه نه یم. زه اوس هم پخپلو پښو ولاړ یم. سواد لرم، خپل مال او پټي ته رسیږم او دخپلې کورنۍ یو ګټور غړی یم. په ټولنه کې دهیچا د اوږو بار نه یم. نو دا ولې خلک راته په کمه سترګه ګوري؟ علت یې دا دی چې، په ظاهره زه معیوب یم او په باطن کې دوی په څه خبر نه دي.

سهم فعالانه CDAP در تطبیق واکسین پولیو (فلج اطفال)

صالحه "احسانیار"

طوریکه هموطنان ما اطلاع دارند جهان بشریت واز آنجمله ممالک شرق در کنار دیگر مشکلات موجود در عرصه های مختلف زنده گی به شکل فوق العاده وسیع مصابیت به مرض پولیو (فلج اطفال)، نیز روبرو هستند ، که از جمله معیوبیت های غیر قابل علاج میباشد .

در این اواخر بدبختانه این مرض مهلک باعث فلج عده از اطفال بی گناه وطن در داخل وخارج از کشور گردیده است، که میتوان این نقیصه را یکی از ضربات مهلک دیگر جنگ ۲۰ ساله قملداد نمود.

چه قبل از آغاز جنگ خانمانسوز وتباه کن اکثریت مردم از نعمت واکسین های ضروری منجمله واکسین علیه پولیو یا فلج اطفال مستفید بودند. اما بدبختانه بعداز آغاز جنگ نظر به تائیرات شوم شرایط آن واز بین رفتن مراکز صحی واکسیناسیون عده زیاد از مردم از نعمت واکسین های موثر چون پولیو بی نصیب ماندند وبه تعداد معیوبین افزوده شد.

از آنجمله عده ای از پروگرام های صحی بین المللی جهت جلوگیری واز بین بردن مشکلات افغانها در عرصه های مختلف زنده گی دست به اقدامات برده اند. CDAP که یک پروگرام مبارزه علیه معیوبیت میباشد و فعالیت خود را از سال ۱۹۹۲ آغاز نموده در پهلوی دیگر خدمات خویش که در ولایات مختلف جهت بازتوانی معیوبین داشته است، در جهت تطبیق پروگرام واکسین پولیو یا فلج اطفال واز میان برداشتن معیوبیت از سبب این مرض مهلک نیز خدمات شایان وصف انجام داده است.

اینک راپور تاژ مختصری از اقدامات CDAP در عرصه از میان برداشتن پولیو توسط پخش واکسین پولیو که در سال جاری صورت گرفته تهیه نموده ایم:

اولین دور پخش واکسین پولیو یا پروگرام (National Immunization Days) در سطح ملی وبخصوص در مناطق جنوب کشور به موفقیت به پایان رسید که در آن کارمندان اداری وساحوی CDAP سهم فعال داشتند که تصدیق کننده رول فعال CDAP در پروگرام NID یا پخش واکسین پولیو در سطح ملی میباشد.

CDAP پروگرام NID را یگانه راه وطریقه وقایه معیوبیت از جهت پولیو قبول نموده وتصمیم گرفت تا از ین طریق انرژی وفعالیت بیشتر را در از بین بردن این مرض در سطح مملکت بکاربرد. از تاریخ ۹ الی ۱۱ می ۱۹۹۹ به پایه روابط وهماهنگی میان CDAP و WHO، UNICEF کارمندان ساحوی CDAP فعالانه در امر تکمیل دور اول پروگرام NID اشتراک نمودند که به تعداد ۴۰ نفر از کارمندان ساحوی CDAP در ساحات نظارت، فعال سازی جامعه، وواکسیناسیون در تقریباً ۱۰ ولسوالی ولایت قندهار بشمول شهر قندهار با استفاده از تجارب مفید شان مشغول ایفای وظیفه بودند.

پولیو یا فلج اطفال از جمله ضربات مهلک جنگ ۲۰ ساله

کارمندان CDAP برای ۱۰ روز متواتر به منظور به تحقق رسانیدن هدف محفوظ ساختن اطفال از مرض مهلک پولیو هدفمندانه فعالیت نمودند وحتی در مناطق صعب العبور که مردم در رفتن به انجا حاضر نبودند رضاکارانه برای تطبیق پروگرام NID حاضر به رفتن شدند. در ناحیه میوند ولایت قندهار کارمندان CDAP ۵ تن از زنان را آماده کار رضاکارانه نمودند وبه دلیل شناخت کامل منطقوی و عنعنوی هیچ نوع سوء تفاهم در میان مردم وکارمندان CDAP درجریان تطبیق پروگرام NID بوقوع نپیوست.

در پروگرام های ساحوی CDAP در ولایات وردک، مزارشریف، هرات، فراه، تخار وبدخشان در تطبیق واکسین علیه پولیو فعالانه پشتیبانی صورت گرفت، در سطح مرکزی پیام NID در پشتی نشریه سه ماهه CDAP (توان) به چاپ رسید وتقریباً ۴۰۰۰ کاپی آن به صورت فوری توزیع گردید.

در ولایت وردک کارمندان ساحوی و رضاکاران منطقوی قبل از پروگرام NID به آگاه سازی جامعه پرداختند ، کارمندان ساحوی CDAP در پهلوی توزیع ۲۰۰۰ کاپی از پیام NID در ۱۸ ناحیه ولایت غزنی، وردک ولوگر در اگاهی مردم از طریق مساجد ومکاتب نیز سهم فعالانه داشتند.

بصورت همگانی تقریباً ۸۵ تن ازکارمندان پروژه ها ، ۱۰۲ تن از رضاکاران منطقوي CDAP، ۱۸۶ تن ازکارمندان سطح متوسط (MLRWs) و ۶۰ تن از انجمن های معیوبین سهم فعالانه خویش را در تطبیق پروگرام واکسین پولیو (فلج اطفال) ایفاء نمودند.

تقریباً ۱۰ مرکز فزیوتراپی CDAP بحیث مراکز NID مورد استفاده قرار گرفت. در ولایت بدخشان پروگرام CDAP از شورای منطقوی زنان درخواست بعمل آورد تا در جریان تطبیق پروگرام NID یکجا با NAC در عرصه آگاه سازی جامعه فعالیت نمایند.

کورس آموزش دوهفته ای ادارهٔ شغلهای کوچک

صالحه "احسانیار"

پروگرام همه جانبهٔ معیوبین افغان (CDAP) جهت درعمل پیاده نمودن یکی از اهداف اش که آموزاندن کارکنان محلی ساحه و اعضای جامعه در مهارت های اساسی بازتوانی معیوبین و کمک به زنان و اطفال ضرورتمند میباشد، کورس دو هفته ای را در ماه اپریل سال جاری در رابطه به تنظیم شغل های کوچک و مهارتهای تخنیکی کاریاري وکاریابی با افراد با مشکلات حسی (نابینائی، ناشنوائی و نارسائی هوش) براه انداخته بود.

بخش کاریابی این پروگرام وظیفه دارد تا از طریق کارگماری مستقیم، آموزش حرفوی و ایجاد تشبثات کوچک اشخاص معیوب را از لحاظ اقتصادی متکی به خود سازد تا آنها از بار دوش شدن فامیل وجامعه رهائی یافته وزنده گی آبرومندانه را بسر برند. بخش کمک به زنان و اطفال ضرورتمند وبی بضاعت این پروگرام هدفمند است تا بخاطر پیشرفت و انکشاف راه های عایداتی برای این طبقه زنان، مهارتهای کارمندان طبقه اناث را ارتقا بخشد. این دو بخش به همکاری همدیگر مصدر خدمت عظیمی گردیده و توانسته اند نقش خیلی برازنده ای را در جهت بلند بردن سطح دانش افراد مذکور بازی نمایند. محتویات کورس اداره شغلهای کوچک از قبیل اداره، ارزیابی نیازها، پلان گذاری، محاسبه، تشخیص شغلها و بازاریابی و بازتوانی حرفوی افرادی که مشکلات حسی دارند وسهیم ساختن این افراد در فعالیت های عایداتی از طریق تحلیل و تجزیه ستراتیژی موجوده CDAP را دربر داشت.

همچنان جهت بیشتر سهیم ساختن ایشان راه های جدید تجارت معرفی گردید علاوه بر این، مشمولین کورس بازدیدی از انستیتوتهای که مصروف پیشبرد کورس های حرفوی برای افرا د با مشکلات حسی مانند انستیتوت ASYAB و سید جمال الدین افغانی بعمل آورده در اخیر موفق گردیدند تا یک ستراتیژی مشخص را در مورد اینکه چگونه میتوان معیوبین فوق الذکر را در چوکات ستراتیژی کاریابی فعلی CDAP سهیم سازند انتخاب نمایند.

محفل افتتاحیه کورس اداره شغلهای کوچک با تلاوت آیاتی چند از قرآن عظیم الشان توسط یکی از شاملین کورس آغاز گردیده محترم فاروق وردک آمر داخلی CDAP با بیانیه مختصری تشریف آوری واشتراک شاملین را خیرمقدم گفته و اظهار امتنان نمود که باعث حوصله افزایی هرچه بیشتر مشمولین این کورس گردید. تعداد مجموعی اشتراک کننده گان به ۲۱ نفر میرسید که همه آنرا مسئولین کاریاري و کاریابی حوزه های مربوط CDAP (مزارشریف، قندهار، هرات، تخار، وردک وفیض آباد (شورا)، SSD کابل، AREA قندهار، AREA کابل، SWARCA فراه و WDL فراه) تشکیل میدادند. تاج الدین باور مسئول بخش کاریابی پروژه CDAP پروگرام وچگونگی آنرا به شاملین معرفی نموده وهمکاری همه جانبهٔ شانرا در پیشبرد آن تمنا نمود. کورس مذکور توسط استادان ورزیده که یک عده آنها را مسئولین بخش های مختلف پروژه CDAP هرکدام آقای محمدی گل واحدی، مسئول بخش تعلیم

وتربیــــه، محـــــترم خلیـــل الرحمـــــن بهیرکواردینیتور CDAP در جنوب غرب، محترمه ناجیه زیوری مسئول بخش زنان واطفـال بـی بضاعت، محترمـه پرویـن عظیمی آموزگار پروژه رادابارنن، محترم محمدیوسف، محترم تاج الدیـن "بـاور" تشکیل میداد، تدریس گردید.

تـوزیع شـهادتنامه هـا توسـط آقـای Peter Coleridge مشاور ارشد تخنیکی پروگرام صورت گرفت. در اخیر دو تـن شاملین کورس بـه نمایندگی از همـه اظهار خوشی وسپاس از برگزاری کورس مذکـور از مسئولین پـروگرام CDAP و گرداننده گان این کورس نموده وهمچنان خواهان دایر نمودن اینچنین ورکشاپ ها وکورس ها کـه زمینـه رشد وانکشاف وخودکفا شدن معیوبین رنج دیده وزحمت کش افغان را فراهم نماید، گردیدند.

هغه اوس شپیلۍ نه شي غږولی خو...

س. زهیر شینواری

دسپین غر دلمنو په شنو ورشوګانو کې د فرولو. مخککو او کستری ګلونو لوی لوی ټلونه لیدل کیږی چې خوږ بوی یې د پسرلي د وږمو په مستو څپو کې ډېرو لرې لرې ځایونو ته رسیږي. د ګودر د کلي تنکي ځوان "شینو" هره ورځ د همدې ورشو په جنتی هوا کې خپله رمـه څروله او دخپلې شپیلۍ پـه خوږو نغمو بـه یې ددې ورشو کاڼی او بوټي تخنول. هغه به دخپلې شپیلۍ پـه غږ کې تل دا ټپه زمزمه کوله:

سپوږمۍ کړنګ وهـه راخیژه
جانان د ګلو لوکوی ګوتې ریبینه

د شینو دشپیلۍ جادویي غږ د ګودر د کلي د ډېرو نجونو پـه زړونو کې د شینو د لیدلو تلوسې پارولې وې خو شینو د انځرګل پـه رڼا ورځ چا نشولیدلی ځکه چې سهار بـه لمر لا څیره نه وه وهلې چې ده بـه د کلیوالو دمـالونو رمـه څرځای تـه بیولـه او دماښام پـه توره لړه کې بـه یې بیرتـه راوسته.

خونن ورځ د نورو ورځو په شان نه وه. لمر سترګه لا دسپین غر پـه سپینه مورګه هسکه ولاړه وه او ورو، ورویې مخه ښې ته ځان تیاراوه چې د پسرلي تاندو لنګو شوو میږو او د هغو ګلالیو وریو پـه خپلو رمباړو د ګودر کلی پـه سر واخیست. کلیوال چې پـه خپلو پټیو کې پـه کارونو بوخت وو هرڅه یې پـه ځای پریښودل او پـه یـوه منـډه یـې ځانونـه کورونـو تـه ورسـول چې خپلې میږې او وري سره بیل کړي. خو پـه تلو تلو کې دځان سره داسې غوریدل:

یره! شینو هم عجبه شپني کوي، پـه رڼا ورځ یې رمـه کورتـه راوستـه... د شینو پلار هم خپل زوی تـه غاښونـه چیچل او دهغه د راتلو لار یې څارلـه چې کلـه بـه ورسـره مخـامخ کیـږی او د خپلــې غوصې تود تاو بـه پرې سړ وي. خو دشینو درک نه و.

دماښام د لړې په راښکته کیدو د شینو دپـــلار او ورونو اندیښنـــه ورو. ورو زیاتیده. شینو ولې کورتـه رانـه غـی؟ شینو بـه چېرتـه تللی وي؟ پـه دې تـور ماښام یې چېرتـه ولټوو؟... پـه همدې فکرونو او اندیښنو کې دخپلې کلا پـه مخ کې ولاړ وو چایوه لاره او چا بلـه لاره څارله چې یو ناڅاپه غږ شو:

هغه دې شینو یې پـه شا راوړ... دا خو ټول پـه وینو سور دی... دده خـو دواړه خپړې په مړوندو کې نشته... ویراوکو کې شروع شوې مـور او خویندو یې پـه وهلو وهلو خپل مخونه تك شنه کړل خو پـلار او ورونو یـې خپـل استقامت پـه ځای وساته، سمدلاسه یـې کلنیك تـه ورساوه دوینې د بندیدو نه یې وروسته پـه تـوره شپـه د ولایـت روغتون تـه ورساوه.

سهار چې کلیوال را پاڅیدل نو خبر شول چې شینو دغونډۍ په لمنه کې د ترموز د سر په شان یو شی پیدا کړی و. دهغه سره یې ځان مشغولا وه چې یو ناڅاپه پرې چاودیدلی او دشینو دواړه لاسونه یې په مړوندو کې ترینه وړي دی. هملته بې سره پروت و. له کومې خوا نه د برکلي "سدو" پرې راپیښ شوی اوپه شاه یې کلی ته را رسولی دی.

ددې خبر په اوریدو جوماتونه، دیرې او ژرندې د کلیوالو په تبصرو ښې تودې وي. چابه ویل: یره! د شینو ښه ځوانی وه، لاړه خاورې ایرې شوه. بل به ویل: بې لاسونو ژوند به څه وي، له دې ژوند نه ورته مرګ ښه و. بل به ورغبرګه کړه: ترهغو چې یې مور او پلار ژوندی وی پرده به یې خوندي وي خو که خدای ﷻ مه کړه سبایې مورا و پلار نه وي نو دخوارکي ژوند به ډیر تریخ شي.

دا ډول ډیرې پوښتنې د کلیوالو سره پیدا شوې وي خو هیچا ورته ځواب نه شو موندلی.

شینو څه ناڅه له درې میاشتو علاج نه وروسته کورته راغی. کلیوال چې خبر شول ډلې ډلې دهغه سترې مه شي ته ورغلل. شینو به چې له هر چا سره روغبړکاوه نو خوله به یې د خندا نه ډکه وه. هیچا دا فکر نه شو کولی چې دشینو به ګونډي نوك ته هم ضرر رسیدلی وي. شینو د ټولو کلیوالو په مخ کې دچایو ډك ګیلاس په خپلو دوو بې خپړولاسونو کې دامبور غونډې کلك ونیو او په خوند خوند یې څه غړپونه ترینه وکړل او بیایې بیرته په ځمکه کیښود. کلیوالو حیران، حیران یو بل ته وکتل او بیا یې دځان سره توبې وایستې.

شپې او ورځې تیریدې. شینو به تل دخپلو همځولو په ډله کې حاضر و خو خپل پلار یې هم یوازې نه پریښود. که هغه به کروندې ته تلو او په ځنګ کې به یې یوه اوماله پرته وه نوجغ به بیا د شینو په ځنګ کې پروت و. که هغه به یوه کوله نو دی به ورته په پوله ناست و.

> اوس د بې لاسه شینو ژوند د ځینو لاس لرونکو څخه ډیر ښه دی.

له پلار سره یې دشینو د راتلونکې ژوند ډیره اندیښنه وه. زړه نازړه به یې کله کله دخپلو خپلوانو او کلیوالو په منځ کې د شینو د کوژدن خبره زمزمه کوله خو هیڅکله یې چاته مستقیماً د ویلو جرائت نه شو کولی. وختو نه تیریدل او کلیوال د شینو لوړ همت ته ګوته په غاښ پاتې وو. د همدې لوړ همت په برکت یو کلیوال مهربانه شو او خپله لور یې دشینو په نامه کړه. د شینو د کوژدن خبره په ټول کلي کې خپره شوه. چابه ویل بد کار وشو څکه چې ددې شوټ بوټ سره به دهغې خوارکۍ نجلۍ عمر څنګه تیریږی؟ بل به ویل: دده ژوند خو خراب و دهغې بیچاره نجلۍ عمر یې چټې خراب که... خو شینویه ددې ټولو خبرو او آوازو ځواب د ځان سره په دې ټپه کې زمزمه کاوه:

(خلك به هرڅه، هرڅه وایي
جانانه مه دچامنه نه به یې منمه)

شینو اوس بیا دخپل کلي دمال رمه په شپنۍ نیولې او هر کلیوال په فصل کې دیو مال په سر دوه منه غله ورکوي. اوس د بې لاسه شینو ژوند د ځینو لاس لرونکو څخه ډیر ښه دی.

اوس شینو په شیطانه میره کاني نه وروي، اوس د شینو سره د شپني ډانګ نشته خوله ډیرو شپنو څخه ښه شپني کوي. اوس شینو په خپلو نریو ګوتو شپیلۍ نه شي غږولی خو دخپلې شپیلۍ تنده په دې ټپه ماتوي:

(سپوږمۍ په مادې څه احسان دی
زما جانان د دیوالو سیورو ته ځینه)

دافغان معیوبینو پروگرام څرنگه رهبري کیږي؟

فاروق وردک

ددې پروگرام د اداري ترتېولو مهمه برخه د پروگرام د رهبری سطحي ورکشاپونه (مجلسونه) تشکیلوي په کومو کې چې دپروگرام د اداري تنظیم او انکشاف په هکله لازم تصمیمونه نیول کیږي. ددی ورکشاپونو ضرورت په ۱۹۹۶ کال کې حس او د همغه کال په نیمایی کې دا لړۍ شروع شوه. دا ورکشاپونه په کال کي دوه یا دري ځله د پنځو ورځو لپاره دایریږي او وریکي د پروگرام ساحوی مسئولین (منیجران)، د پلي کوونکو ادارو د مرکزی دفتر مربوط مسئولین او د CDAP مرکزی دفتر د ټولو څانگو متخصصین برخه اخلي. ددي لړۍ یوولسم ورکشاپ سږ کال د اپریل په میاشت کې دایر شو.

دا ورکشاپونه دوه اساسي هدفونه لري: لومړی دا چې د پروگرام په کتورتوب، مؤثریت او د افغاني ټولني د اساسي ضرورتونو په اساس معیوبینو او بیوزله ډلو ته د خدمتونو برابرول اضافه شي. هغه داسي چې د افغاني ټولني معیوب کسان او د ټولني غړي ځپل ضرورتونه او دهغوی دحل لارې د پروگرام له ساحوی کارمندانو سره شریکوی، ساحوی کارمندان یې په منظم او مکمل ډول د پروگرام ساحوی منیجر ته رسوي او منیجران یې په ځپل نوبت ددی ورکشاپونو له لارې د پروگرام د مرکزی دفتر د متخصصینو او دپلي کوونکو ادارو د مسئولینو سره شریکوی او له لازمي ځیړني څخه وروسته ضروری تصمیمونه نیول کیږي او دا تصمیمونه په پروگرام کې تر ټولو زیات اهمیت لري.

دورکشاپونو دوهم هدف په افغانستان کي د پروگرامونو د رهبری صلاحیتونو ته وده ورکول دي. کوښښ کیږی چې داسي فضا رامنځ ته شي چې د پروگرام برخه اخیستونکی دځپل نظر د ابراز او د نورو د نظرونو د اوریدو، ولوکه د نورو څخه مختلف هم وی، صلاحیت ولري: څرنگه انفاذ وشي، څرنگه ځپل نظر واورول شي. څرنگه د پروگرام کمزوري نقطي په گوته شي، دا کمزوري نقطی څرنگه قبولې شي، او څرنگه په گډه د افغانی کلتورمطابق او دافغاني ټولني د خواهشاتو مطابق ورته دحل لارې ولټول شي او څرنگه عملي شي.

البته آخري هدف دا وي چې د پروگرام ټول مسئولین ددې توانائی پیدا کړي چې دې ته ورته او تردې څخه غټ پروگرامونه په مستقل ډول رهبری کړی شي او په دې ډول په وران وطن کي دا د رهبری خلاء په مناسب ډول ډکه شي.

"غم عام شادیست"

صالحه "احسانیار"

از نگاه سیر طبیعت تماماً ذیروح و زنده جان ها برای امرار حیات خویش باید تلاش نموده و دست به کاری زنند وقرارست از جهت ساختمان فزیکی نیز مکمل باشند. درین میان انسانها با داشتن شعور وعقل که مسئولیت های ذاتی و اجتماعی شان دوبالا میشود از دیده گاه ساختمان وشکل اناتومی، ساختمان بدن هنر آفرین شان استعداد هر کار وایی را در روی زمین دارا میباشند. از بدو آفرینش یعنی دوره حجر تا پرواز به فضای خارجی همه ممثل فعالیت مغز وبدن انسان میباشد. طرز معیشت خود را به کمک حواس پنجگانه و پیاده کردن تماماً خواهشات و تمنیات فطری توسط فکر و فعالیت چشم، گوش وهوش، دست وپا و پنجه های افسونگر خود به هر منوالی که هست تهیه میدارد.

همین انسان های با فکر و بادانش از هر جهت بی نهایت آسیب پذیر نیز میباشند مثلاً آب، باد و آتش، سنگ و چوب، آهن، رعدوبرق، سیلاب وطوفان، دریا وزمین لرزه، حیوانات درنده ووحشی حتی حیوانات اهلي، برق، وقایع ترافیکی، افتیدن ها وضربه خوردن ها از همه مهمتر امراض گوناگون، سردی وگرمی آب وهوا، غم واندوه، فقر وغربت وغیره این ها دشمنان درجه اول انسان به شمار میروند. مصیبت هائیکه در بالا ذکر گردید اکثراً طبیعی وبرخی از آنان تصادفی و یا سهواً واقع میشوند وانسانرا که خداوند ﷻ آفتاب، مهتاب، زمین، آب وخاک، حیوانات، میوه جات وتمام نعمت های طبیعت را درخدمتش قرار داده در صورت معیوب ساختن یکی از اعضای بدنش، در همه دور نا امید ونامراد میسازد.

انسان، چه در اثر سهو خودش چه در اثر وقایع المناک طبیعی شکار این فاجعه میگردد، برایش خیلی درد ناک میباشد و درد ناکتر از آن جنایت انسانهای جاه طلب و جنگجو، مفسد وشریر میباشد که بزم جنگ های غیر عادلانه و تباه کن را براه میاندازند و در اثر آن انسانهای بیگناه،

اطفال معصوم شان و حتی حیوانات اهلی شان را معیوب میگردانند. انسان معیوب ومظلوم که عضوی از بدن خود را از دست داده تا آخر زنده گی خود وفامیل اش به رنج والم بسر میبرند.

در چنین واقعات المناک یعنی آسیب دیدن ومعیوب شدن، راه حلی باید جستجو شود. حل مساله شکل معمای مثلثی را بخود میگیرد که مسئولیت های داشته و دارد.

یک راس مثلث که جبر طبعیت و یا جنایت بشری بود وظیفه درد ناک خود را اجرا کرد و شخصی را معیوب ساخت زنده گی خودش و فامیلش را زهراگین کرد.

در راس دیگر مثلث وظیفه اجتماع ووظیفه خود شخص معیوب قرار میگیرد. وظیفه شخص معیوب این است که بی حوصله نشده امیدوار به زنده گی و خوبی های آن باشد طوریکه سعدی شیرین زبان سروده : (رو شکر کن مباد که ازین بدتر شوی) و یا به گفته ای رابرت بروک شاعرنامدار جهان غرب "من به زنده گی عشق میورزیدم و فهرستی از چیز های کم اهمیت وپیش پا افتاده زنده گی را بدست آورده باور داشتم که این چیزهای مبتذل روزمره سعادت مرا در زنده گی تامین کرده است." چه خوبست تا بعدازین شما هم تصمیم بگیرید فهرستی از چیز های کم اهمیت که موجب خوشی شما میشود تهیه نموده و در باره زیبائی آن بیاندیشید که هر روز به شما ارزانی میشود. به جوانه های درختان فکر کنید به نغمه پرنده گان خوش الحان دربهار و تابستان گوش کنید، به غروب آفتاب شگفت انگیزنگاه کنید، به امواج سهمگین دریا خیره شوید و حظ ببرید، به نسیم سرد سحری ومهتاب شب های تابستان فکر کنید. همه ای این چیز های که در دسترس شماست و بدون شک که بدانها توجهی کرده اید، و یا به روشنایی چراغ که خواه نه خواه در منزل تان میسوزد فکر نمائید چرا اینها همه به ذات خود نعماتی اند که به ما ارزانی شده اند.

به همین سلامتی دیگر اعضای وجود خود بنازید وبی نهایت از رب جلیل شاکر باشید زیرا آن کسیکه دو دست ندارد به یک دست داشتن شما غبته میخورد و اگر دو دست ندارید صد های دیگرند که بی پا هستند ویا صدمات مغزی دیده اند واز خدا تمنا مینمایند که ای کاش سلامتی شان به اندازه سلامتی شما میبود.

خوبست هر روز به یکی دو مورد بالا باندیشید و بنگرید تا فایده وخاصیت هیچ چیزی از نظر تان پنهان نماند. بی حوصله گی شما ممکن ناشی ازین باشد که نمیدانید چگونه روز تان را آغاز کنید زیرا روزیکه به بی حوصله گي و بی شکری شروع شود به همان گونه به پایان خواهد رسید. اما مؤمنین باید روز خود را بالبخند خوش و سرور و امیدواری به خداوند ﷻ به آغازند ویقین داشته باشند که روزگار دیگر با ایشان لبخند خواهد زد. وخداوند گار ایشانرا کمک خواهد نمود هرگاه آنها با خود کمک نمایند.

به همین سلامتی دیگر اعضای وجود خود بنازید وبی نهایت از رب جلیل شاکر باشید

اگرچه در حقیقت همهٔ مردم جهان به نسبت های مختلف مشکلات زیاد دارند وصدمات گوناگون میبینند ولی در افغانستان تماماً ملت خواه نخواه متضرر گشته اند. بعضی از نگاه اقتصادی و بعضی از بی وطنی، بی جایدادی، بعضی از بی دانشی و بی فرهنگی و بعضی از بی اداره گی و آوارده گی، بعضی از بی خانگی ها و تنهایی ها و بعضی به امراض گوناگون مبتلا شده اند وغیره را میتوان نام برد که همه مانند معیوبین دارای مشکلی بوده. پس برهمه ماست تا در غم معیوب به گونهٔ شریک شویم و یا معیوب خود به غم همه شریک گردد. پس تن به مایوسی در نداده به آینده امیدوار باشید. چنانچه ضرب المثل است" غم عام شادی است".

راس سوم مثلث متعلق به اجتماع تمام انسانها و بالخصوص افغانهاست. و آن قسمی است که وضعیت مصیبت بار والمناکی که درین مدت ۲۰ سال بالای قوم افغان تحمیل گردیده چیزی نیست که ملت های جهان بالای آن بخندند و بنازند زیرا این مصیبت های تحمیلی را همه ملت های جهان گذشتانده یا استقبال خواهند کرد. چنانچه جنگ های داخلی و آزادی، جنگ های عمومی را همهٔ ملل اروپایی ، امریکائی، آسیائی و افریقائی از سرگذشتانده اند.

پس به ما لازم است و وظیفه هر انسان با احساس است تا صلح دوست بوده از بروز جنگ های خانمانسوز جلوگیری کند. در صورت بروز جنگ ها در درجه اول قوانین مصئونیت زنان و اطفال مراعات گردیده واز همه مهم جابجا سازی مین، این دشمن خاموش منع قرار داده شود و در درجه دوم قوانین مصئونیت محلات کار و راه های تردد مردم مد نظر گرفته شود تا از بروزمعیوبیت ها جلوگیری بعمل آید.

در اخیر در صورتیکه اشخاص آسیب دیده معیوب شوند توقع میرود با ایشان دلسوز بوده و آنها را کمک رسانید. همیشه آنها را امیدوار به زنده گی و آینده ساخته و همراه شان دوست وهمدرد شوید از همت و شهامت آنها بیاموزید وشما که صحتمند وسالم هستید شکر خداوند متعال را بجا آورده برای رضایت اش بنده گان معیوب خدا ﷻ را کمک کنید. برای آنها کار جستجو نمایید تا منحیث یک فرد فعال اجتماع زنده گی آبرومندانه و عادی را به پیش برده بتواند.

ومن الله توفیق

محلي عقايد او دمعيوبيت عوامل

قيام الدين
" مايار"

خلك په کليو او بانډو کې د معيوبيت پديده د خپلو عقايدو او محلي عنعناتو، دود او دستور په بناء په مختلفو ډولونو سره تعبيروي. په ځينو محلاتو کې خلك په داسې عقيده دي چې معيوبيت په انسان باندې د پيريانو د اثر يوه واضحه نتيجه ده. ځينې خلك بيا عقيده لري چې دا خو د انسان د بدو سترګو د نظر نتيجه ده. خو کله چې يو ماشوم په ناخاپي ډول تر واهمې لاندې راشي ممکن بې هوښه شي، ربړيږي به، په عذاب به وي، خوريږي به او خپل ځان به له نورو څخه ګوښه نيسي. نو دا هم پر ځينو محلاتو کې د يوې داسې پديدې په حيث پيژني چې ځينې کسان ورسره مواجه دي او نور ورڅخه بيغمه. خو بيا دفردي توپيرونو په بنا ځينې هغه ماشومان چې وخت ناوخت د بيهوښۍ له حالت سره مخامخ کيږي نو دخپلې غښتلې روحيې په بنا خپل ځان په ټولنه کې نيمګړی او معيوب نه ګڼي، په ورځنيو فعاليتونو کې بشپړه ونډه اخلي.

فقر د معيوبيت داکټرو عواملو په سرکې دمعيوبيتونو د مور حيثيت لري.

دغه دواړه ډلې معيوب ماشومان درملوته اړتيا لري يعنې بايد ترمعالجې لاندې ونيول شي. دا هم د يادولو وړ ده چې کوم معيوب ماشومان که ترغلطې تداوي لاندې راغلي وي هغوی هم بيارغونې ته اړ دي او بايد په وضع يې نوی کتنه وشي. دا خبره هم د اهميت وړ ده چې په دغه اصل باندې بايد پوه شو، هغه ماشومان چې جسماً او يا دسلوك په اړوند له نورو څخه توپير ولري، دکليو او بانډو خلك يې په کوم نظر سره ګوري او يا دا چې دوي هغه ماشوم چې په زده کړه کې له نورو څخه غړند او پخ وي اويا په پښه نګوښې او يا خودا چې وخت ناوخت د بيهوشۍ له حالت سره مخامخ کيږي څنګه يې قبلولی شي؟ او دهغه په هکله څه فکر کوي؟

نړۍ والی څيړنې او راپورونه چې په پرمختللو او د پراختيا په لور هيوادونوکې تر سره شوي دي دا په ډاګه کوي چې په هرو لسو تنو ماشومانو کې يو تن معيوب دی. ممکن دا رقم او احصايه به درسته نه وي او له اشتباهاتو څخه به ډکه وي. مګر که همدا ډله ماشومان په دقيق علمي ډول سره ترمعايناتو لاندې ونيول شي ډير امکان شته چې دا به جوته شي چې همدا ماشومان به زياتې جزيې نيمګړتياوې ولري چې دماشوم په فعاله کليوالي ژوند به څه اثر نه شي درلودلی، او هغه ماشومان چې جسماً قوي او غښتلي دي مګر د زده کړې توان يې ډير آهسته او ورو دی، دوی اکثراً د ژوندانه د فعاليت لپاره آماده دي او بې له کومې خاصې توجه اولاربښوونې څخه په کليو او بانډو کې خپل کار اوفعاليت سرته رسولی شي، ډيرو ساينسي مطالعاتو او څيړنو دا په اثبات رسولي ده چې په سلو تنو کې د دوو يا دريو معيوبو ماشومانو د معيوبيت موجبات په غير آګاهانه توګه پخپله د هغوی جامعه منځ ته راوړي، له نيکه مرغه دا ډول معيوب ماشومان اکثراً د بيارغونې حالت ته د راګرځيدو امکان لري.

د ټولنې د پروګرام د بريالي تطبيق په خاطر له هغه څه څخه بايد خپل کار پيل کړو چې د ټولنې په نظر د اهميت وړ وي او ټولنه ورته ضرورت ولري، نو ځکه له محلي عقايدو اوعنعناتو سره جوخت هغه عوامل په لنډه توګه سره څيړو چې نيغ په نيغه او يا په غير مستقيم ډول په ماشومانو او لويانو کې دمعيوبيتونو عوامل بلل کيږي. خو دلته په مختصر ډول په هغو عواملو باندې د توجه تمرکز کول غواړم چې زموږ په هيواد کې دهغو له منفي او ناوړه اثراتو سره زموږ اولس آشنايي لري:

- فقر د معيوبيت داکټرو عواملو په سرکې دمعيوبيتونو د مور حيثيت لري.
- په هيواد کې دروان منحوس جنګ جګړې په نتيجه کې هم ډول ډول معيوبيتونه منځ ته راغلی دی.
- شديدې زلزلې، طوفاني بادونه، له حده زياته ګرمي، له حده زياته يخني، طوفاني او دوامدار اورښتونه، د غرونو ښوييدل، د واورو او کاڼو ښوييدل، هوايي او ځمکني ترافيکي حوادث، له ونو او جګو ځايونو څخه لويدل، دکورونو نړيدل، د ځيرونکو حيواناتو په واسطه داړل او داسې ډير عوامل دي چې ډول ډول معيوبيتونه منځ ته راوړي.
- د اميد وارو ميندو لپاره په کافي اندازه دغذايي موادو د فقدان په نتيجه کې ماشومان اکثراً له طبيعي وخت څخه دمخه زيږي. دا ماشومان هغو ماشومانو ته ورته وي چې په دماغي ناروغيو باندې اخته وي چې همدا پخپل ذات کې د ډيرو جدی معيوبتونو له جملې څخه ګڼل کيږي.

- د کوچنیو او لویو ماشومانو لپاره د کافي اندازې خوړو فقدان چې په نتیجه کې یې مکروب په آسانۍ سره په وجود کې نفوذ کوي، وجود یې ضعیفیږي او ډیرې درد ناکې شدیدې ناروغۍ ورڅخه پیدا کیږي. اسهالات او پیچش په تندرستو چاغوماشومانوکې یوه عادي ناروغي ده مګر ضعیف البنیه او ډنګر ماشومان او دغذایي موادو په فقدان اخته ماشومان د شدیدو اسهالاتو په نتیجه کې ډیر ژر د مایعاتو په فقدان ، په لوړه درجه تبه، مغزی صدمو، او دماغی فلج په ناروغیو سره اخته کیږي.
- په کافي اندازه دصحي خدماتو نشتوالی او له ازدحام څخه ډک د ژوندون شرایط د ناکافي غذا سره یوځای د توبرکلوز په شان ناروغیو د منځ ته راتلو موجبات برابروی چې په نتیجه کې د خطرناکو ناروغیو عامل ګرځي چې معیوبیتونه ورڅخه پیدا کیږي.
- په فقیرو اونادارو ټولنو کې دصحی او بیارغونې د اساسي خدماتو فقدان د ډیرو عامو او ډیرو خطرناکو معیوبیتونو دمنځ ته راتللو عوامل مهیا کوي. په عامه توګه سره کیدلای شي چې ددوهمې درجې معیوبیتونو له انکشاف څخه دقبلی صحی تدابیرو په نیولو سره مخنیوی وشي.
- په عام ډول په غذا، اوبو، هوا، اود کارکولو په محلاتو کې د زهرجنو کیمیاوي موادو موجودیت د معیوبیت سبب ګرځي مثلاً: ډیر لیدل شوي دي چې په باغونو اوکښتونو باندې دنباتي امراضو ضد ادویه شیندل کیږي او یا د مضره حشراتو په ضد په کورونو او بانډو کې دوا پاشل کیږي نو که دا مواد تر معینې اندازې څخه زيات استعمال شي اويا د بې احتیاطی له امله په لوښو او خوراکي موادوکې ګډ شي نو دا هم پخپل ذات کې لوي صحی تکلیفونه منځ ته راوړي. که دا مواد په بې احتیاطی سره یا له مسلکي پوهې څخه پرته استعمال شي نو خامخا به ځینې پرابلمونه لکه د اعضاؤ فلج، ړوندوالی او یا داسې نور معیوبیتونه ورڅخه پیدا کیږي.

رسیدگی به معیوبیت و محدودیت های ناشی از آن از طریق جامعه یا

Community Approach to Handicap and Disability (CAHD)

انجنیر محمد هاشم رهین

طوریکه به همه گان هویداست جوامع بشری در حال انکشاف بوده وانسانها همیشه غرض حل مشکلات خویش در تکاپو می باشند. معیوبیت نیز یکی ازجملهٔ مشکلات اجتماعی می باشد و انسانها غرض رسیدگی به این مشکل ومحدودیت های ناشی ازان تلاش ورزیده و راه های مختلف را بررسی ومورد آزمایش قرار داده اند که می توان ازان قرار ذیل یاد آوری نمود:

١. بازتوانی معیوبین در مؤسسات :
که عبارت از طریقهٔ رسیدگی به مشکلات معیوبین در چوکات مؤسسات (شفاخانه ها، کلنیک ها، مکاتب خاص وغیره) می باشد که درین نوع بازتوانی معیوب باید غرض گرفتن خدمات به مؤسسه مراجعه نماید وآنهائیکه به مؤسسه آمده نمی توانند ازین خدمات محروم می مانند. معمولاً این نوع بازتوانی توسط متخصصین ماهر صورت گرفته وقیمت تمام می شود وتوجه تنها برشخص معیوب تمرکز می یابد. وهمچنان تصمیم خدمت کردن به معیوبین را مؤسسه اتخاذ می نماید.

٢. بازتوانی معیوبین در خارج از مؤسسات:
عبارت از طریقهٔ بازتوانی معیوبین توسط گروپ های سیار مؤسسات فوق الذکر می باشد. این نوع بازتوانی با وصف آن که تعداد بیشتری از معیوبین را تحت پوشش قرار میدهد ولی بازهم توجه تنها برشخص معیوب متمرکز گردیده ومصارف زیادتری را ایجاب می نماید وهم نمی تواند که محدودیت های ناشی از معیوبیت را از سر راه معیوبین دور سازد ازینرو بازهم انسانها در صدد دریافت راه بهتری غرض رسیدگی به مشکلات معیوبین شده اند.

٣. بازتوانی معیوبین در سطح جامعه:
این نوع بازتوانی در حقیقت توسعهٔ خدمات بازتوانی معیوبین در خارج از مؤسسات می باشد به تغییراینکه درین حالت متخصصین بازتوانی کوشش می کنند که اشخاصی را از خود جامعه در بازتوانی معیوبین تربیه نموده و بخدمت معیوبین قرار بدهند ولی بازهم توجه در بالای شخص معیوب است وبه محدودیت های ناشی از معیوبیت و راه های حل آن توجه نمی شود لهذا این طریق بازتوانی نیز

جوابگوی همه جانبه مشکلات معیوبین نبوده و ازینرو راه های بهتر رسیدگی به این مشکلات مورد آزمایش قرار گرفته است.

۴. بازتوانی معیوبین در جامعه (CBR):
در سال ۱۹۷۸ محدودیت های روش های قبلی منجر به ظهور نظریه بازتوانی معیوبین در جامعه (CBR) گردید.

این نوع بازتوانی به همکاری خود معیوبین، خانواده های معیوبین، افراد جامعه و کارمندان تخنیکی مؤسسات بازتوانی عملی می شود. درین نوع بازتوانی خدمات بازتوانی به معیوبین در محل زندگی شان تهیه میگردد. این برنامه معلومات ومهارت های کافی را در باره معیوبیت ها وبازتوانی معیوبین به خانواده های معیوبین و افراد جامعه ارایه می نماید.

در برنامه بازتوانی معیوبین در جامعه باید نه تنها برشخص معیوب بلکه بر محدودیت های ناشی از معیوبیت و محیط زیست نیز توجه جدی مبذول گردد.

اما درین اواخر پروگرام های CBR یا بازتوانی معیوبین در جامعه نیز مورد انتقاد قرار گرفته است. دانشمندان ومحققین برنامه های بازتوانی معیوبین می گویند که با وجود تمام تلاش های که در عملی نمودن CBR صورت پذیرفته بازهم تغییر کلی در سطح زندگی معیوبین در کشور های رو به انکشاف بوجود نیامده است آنها دلایل عدم موفقیت CBR را در تغییر وضع زندگی معیوبین قرار ذیل تشریح می نمایند:

۱. فعالیت های CBR قادر به درک مفهوم نامعلوم جامعه نبوده است.
۲. فعالیت های CBR ازدیگر فعالیت های انکشافی مجزا بوده است.
۳. فعالیت های CBR متمرکز به ارائه خدمات بازتوانی به معیوبین وفامیل های آنها بوده است.
۴. CBR اصلاً منحیث یک سیستم خدماتی دیزاین وطرح گردیده نه منحیث یک سیستم انکشافی.
۵. فعالیت های CBR متکی به منابع خارجی بوده است.

این دانشمندان استدلال می نمایند که تغییر وضع زندگی معیوبین مستلزم تغییر در شیوه اجرای فعالیت ها در رابطه به بازتوانی معیوبین می باشد. آنها در عوض CBR یک شیوه دیگری را پیشنهاد می نمایند که بنام CAHD یعنی "رسیدگی به معیوبیت و محدودیت های ناشی ازان از طریق جامعه" یاد می شود.

درین شیوه فعالیت های لازم برای رسیدگی به معیوبیت ومشکلات ناشی ازان در پروگرام های انکشاف عمومی جامعه شامل ساخته می شود. و کوشش بعمل می آید در عوض پروگرام خاص CBR و تطبیق آن بصورت مجزا از دیگر پروگرام ها، معیوبیت شامل پروگرام های مؤسسات دولتی ویا غیر دولتی ایکه در انکشاف عمومی جامعه کار می کنند، گردد. یا بعباره دیگر این شیوه پروگرام خاص CBR را به پروگرام انکشاف عمومی جامعه مبدل می سازد که در نتیجه امکانات عملی پیاده کردن اهداف CBR را میسر ساخته وزمینه بهتری را برای شامل سازی معیوبین آماده می سازد

سرگذشت طفل مصاب پولیو

مرتب: داکتر نجیب الله محبوب

طفلی به نام احمد در قریه یکه توت ولسوالی رستاق ولایت تخار زنده گی می کرد. فاصله بین منزل شان ونزدیکترین کلینیک صحی منطقه، سه روز پیاده روی داشت. احمد در طفولیت هیچ واکسین نشده بود، زیرا والدین وی فکر میکردند که انتقال طفل تا مرکز صحی قریه شان بسیار مشکل است. احمد طور نارمل نشوونما کردو وطفل صحت مندی بود، با گریه ها، خنده ها وساعت تیری های طفلانه خود، والدین خود را خوشنود ومحفوظ می ساخت و والدین او هیچ هراسی از واکسین نه شدن او در دل نداشتند.

یکروز در حالی که احمد ۱۸ ماهه بوده و تازه به حرف زدن و راه رفتن شروع کرده بود، مصاب زکام گردیده وتوأم با آن تب خفیف هم داشت، مادرش وی را گرم نگاه

کرده و مایعات بیشتری به وی داد. اما احمد برعکس سایر روز ها آرام نشسته وشوخی نمیکرد. شب مادر احمد جریان مریضی طفل را برای پدرش بیان کرد.

پدر احمد بکس های خود را جستجو کرده و یک قطعی ادویه ای را پیدا کرد که آن ها را در جریان سفر های خود از بازار جمع آوري کرده بود. وی بدرستی نمیدانست که این ادویه چیست؟ برای کدام امراض به کار میرود؟ اما از اینکه پسرش مریض بود لذا تصمیم گرفت از اینها استفاده کند و خواست ادویه قویتری را به کاربرد تا طفلش زود تر بهبود یابد. لذا پدر احمد، طفل خود را پیچکاری کرد.

البته وی نمیدانست که همانطوریکه تطبیق ادویه مناسب مثلاً واکسین سبب وقایه از حمله پولیو یا فلج اطفال می شود، تطبیق غلط ادویه سبب بروز حمله پولیو یا تشدید حمله آن نیز می گردد.

والدین احمد باید تا زمانی بهبودی برای طفل استراحت، شربت پاراستامول ومایعات فراوان میدادند. اما بدبختانه پدر احمد، به طفل تزریق پیچکاری را تطبیق کرد تا او زودتر به بازی وساعت تیری آغاز کند. این تزریق پیچکاری ویروس پولیو را (که قبلاً در بدن طفل موجود بود) فعالتر ساخته و آنرا در وجود طُفل منتشر نمود وبا این صورت احمد بیچاره مصاب پولیو شد. طفل تب زیاد داشته و بی اشتها وبی علاقه به محیط خود گردید. احمد بعداز چندی احساس کرد که قادر به ایستاده شدن نیست لذا مجبوراً شروع به خزیدن یا چارغوک کرد.

و الدین احمد فکر می کردند که طفل شان مجدداً شروع به راه رفتن خواهد کرد، لذا به وی اجازه دادند که چار غوک کند. اینها فکر می کردند که احمد دیر یا زود دو باره قدرت راه رفتن راکسب خواهد کرد، لذا با داکتر نیز مشوره نکردند.

احمد چارغوک میکرد، اما پاهایش قوی نشد. روز بروز بدنش قویتر اما پاهایش ضعیف تر می شد. احمد به سه سالگی رسید اما هنوز قادر به راه رفتن نبود و عضلات پاهای وی روز به روز ضعیف تر وباریکتر شده می رفت، به حدیکه برای احمد مشکل شد که پاهای خود را راست نگاه دارد.

وکسیکه نفسی را زنده ساخت گویا همه انسان ها را زنده ساخت.

والدین احمد نمیدانستند چه کنند. برعلاوه آن ها مصروف امور زمیند اری، حفاظت حیوانات و مراقبت دیگر اولاد ها نیز بودند وهیچ نتوانستند بدانند که احمد را چه شده وچه علاج کنند.

احمد به آسانی نشسته نمی توانست، لذا تصمیم گرفت خود را کمی دور داده و بنشیند. در ابتدااین تدور یا انحنا کم بوده ووی توسط کمر انحنا دار یا کج چارغوک می کرد. احمد بیچاره در پهلوی پاهای مصاب سؤ شکل، یک کجی یا تاب خوردگی در کمرش هم پیدا کرد تا اینکه به سن پنج سالگی رسید.

احمد می دید که برادران وخواهران وی با سایر اطفال هم سن وسال خود بازی میکنند، جست وخیز می زنند، حیوانات رابه چراگاه می برند، پسران خورد تر از وی شروع به کار کرده اند. هم چنان وی متوجه بود که والدین وی به خواهران وبرادران او نسبت به وی توجه بیشتری دارند.

احمد همیشه دریک کنج نشسته وبازی سایر اطفال را تماشامیکرد، بسیار کم حرکت میکرد، لذا به مرور زمان در همان نقاطی از بدن وی که همیشه به تماس زمین می بود زخم هایی پیدا شد. این زخم ها بعضاً درد ناک بوده و احمد را گریه میداد که این گریه ها، مادر احمد را بیشتر رنج میداد اما هیچکاری از دست وی بر نمی آمد. احمد با برادران وخواهران خود حرف نمیزد. والدین احمد نیز راجع به آینده وی بسیار نگران بودند. مادر احمد میگفت: " آیا احمد خواهد توانست ازدواج کند و صاحب فامیل مستقل گردد؟"

پدر احمد میگفت: " آیا احمد قادر خواهد بود که فامیل خود را اعاشه کند؟"

این گونه سوالات جوابی نداشت و صرف به ناراحتی وتشویش والدین احمد می افزود.

احمد به مکتب رفته نتوانست، خواندن ونوشتن را هم نیاموخت. خواهران و برادران احمد در مقابل وی در مورد دروس مکتب با هم صحبت ومناقشه میکردند، اما احمد چیزی برای گفتن نمیداشت.

عدم حرکت و کار نه کردن همیشگی روز بروز احمد را ضعیف تر ساخت. پدر ومادر احمد فکر می کردند که احمد حالا بار دوش انها ودر آینده بار دوش خواهران و برادران خود خواهد بود.

پدر احمد همیشه ودر همه جا، داستان پسر خود را برای دوستان خود شرح کرده و راه حل برای این مشکل می جست. روزی یکی از دوستانش گفت:" یک نفر کارمند

بخش معیوبین موسسه ملل متحد (CDAP) به نام فرید در قریه آمده وبا اشخاص معیوب کمک میکند" پدر احمد با فرید در مورد پسر خود صحبت کرد. فرید باجبین کشاده و مهربانی بدیدن احمد آمده ومشکلات وی را بررسی وطبق پروگرام ذیل شروع به کمک کرد:

فرید نخست در مورد مرض احمد که عبارتست از Poliomyelitis یا فلج اطفال با والدین احمد صحبت کرده و اظهار کرد که اگر احمد واکسین می شد از شر این مرض در امان می بود. ضمناً واضح ساخت که این مرض غیر قابل تداوی است، اما با استفاده از امکانات دست داشته، شاید احمد شخصی خود کفا شده واز باردوش بودن سایرین رهایی یابد.

برای زخم های بستر احمد پانسمان منظم و اجتناب از افتادن دوامدار به یک وضعیت را توصیه کرد وبه این ترتیب تدریجاً زخم ها بهبود یافته واز ناراحتی احمد کاسته شد.

مادر احمد طبق یک پروگرام منظم نواحی معیوب احمد را مساژ ومالش میداد. هم چنان پاهای احمد را منظماً حرکت میداد برایش یک جوره عصای زیر بغل همراه با Calliper (یک پارچه فلزی که طرف معیوب را تقویه میکند) تهیه کرد. با استفاده از این وسایل، احمد توانست آهسته آهسته راه برود. این راه رفتن بعداز چند سال تحمل رنج و زجر روحی، سبب تقویه معنویات احمد شده ووی را بیشتر وادار ساخت که به توصیه های مزید گوش داده و عمل کند. فرید با استفاده از وسایل محلی یک نوع Splint یا "میزابه" را برای راست کردن انحنای پاهای احمد تهیه کرد که از طرف شب پوشیده می شد. احمد آهسته آهسته به اجتماع علاقمند گردیده و پدرش وی را به مکتب شامل کرد.

احمد به شوق و ذوق فراوان به مکتب میرفت و بعداز ظهر به علاقه فراوان گزارشات صنف خود را به مادر خود بیان میکرد. اشتهای احمد بهتر شده ووضع روحی وی تقویه شده میرفت. روی زمین نشسته بازی سایر اطفال را تماشا میکرد. بعدها فرید برایش یکنوع چوکی چوبی تهیه کرد که احمد روی آن نشسته و همرای عصای خود با سایرین بازی میکرد.

باین صورت تدریجا احمد به یک طفل نارمل تبدیل شد. قسمیکه در پهلوی دروس مکتب وساعت تیری، بعضا به مزرعه پدر خود رفته وتاحد امکان در اجرای امور باوی همکاری میکرد. فرید برایش وعده سپرد که در صورت امکان یک عراده Wheel Chair (بایسکل معیوبین) هم از طریق دفتر برای وی تهیه خواهد کرد و باین صورت احمد قادر خواهد شد که زود تر وسریعتر از سایرین طی طریق کند.

با احیای مجدد یا بازتوانی احمد، چندین گروپ اشخاص مفاد بردند:

۱. احمد خودش از ناراحتی وفشار های جسمی وروحی نجات یافت.
۲. تشویش والدین احمد در مورد آینده اش تدریجاً از بین رفت.
۳. خواهران و برادران وسایر اقارب احمد مطمئن شدند که احمد در آینده بار دوش شان نخواهد بود. خداوند در قرآن کریم چه زیبا فرموده است ومن احیاهافکانما احیا الناس جمیعا (سوره مائده آیت ۳۲)

ترجمه: وکسیکه نفسی را زنده ساخت گویا همه انسان ها را زنده ساخت.

نابینائی Blindness

مترجم: محمد صادق

بقیه از شماره گذشته:

بازتوانی یا Rehabilitation

اجرای معاش مستمری یا تقاعدی و یا اشکال مشابه کمک های مالی برای بازتوانی نابینایان بی نوا وفقیر برای بار اول در سال ۱۸۶۶ در شهر نیویارک آماده گردید. شهر ایلونایز در ایالات متحده امریکا در سال ۱۹۰۳ معیار های نجات نابینایان را بمعرض اجراء گذاشته و در سال ۱۹۴۷ تمام شهر ها چنین کمک ها را عرضه نمودند.

در سال ۱۹۳۵ با تصویب قانون مصئونیت اجتماعی، حکومت فدرال کمک های دولتی را از طریق مؤسسات مختلف ضمیمه ساخت.

اداره مصئونیت اجتماعی کمک های پولی را برای نابینایان تدارک دیده و اداره خدمات بازتوانی دفتر انکشاف بشری، با ایالات، شاروالي ها و ادارات خصوصی در زمینه پلان گذاری برای تداوی، تقلیل وکاهش معذورین بصری کمک می نمایند. تعلیم وتربیه اختصاصی و خدمات بازتوانی که یک بخش از اداره تعلیم وتربیه است نابینایان را از طریق یافتن کار مصئون ومناسب از طرق تماس و ارتباط با مؤسسات صناعتی وخطوط آن کمک می نماید. تمام این چنین کمک ها وخدمات فدرالی که از طریق ایالات، شاروالي ها وتشکیلات محلی صورت می گیرد با سهم گیری واعانه های داوطلبانه ورضاکارانه تقویت می یابد.

کمک های فزیکی Physical Aids

برای آنکه نابینایان را در راه رفتن کمک کند، سگ های با تعلیمات خاص برای بعضی نابینایان به موفقیت امتحان شده است. (Seeing Eye) یک مؤسسه غیر انتفاعی در موریس تاون نیوجرسی ایالات متحده در سال ۱۹۲۹ دست بکار شد تا سالانه اقلاً یکصد سگ را به یک قیمت جزئی تهیه نماید.

نظر به اینکه ۵ فیصد نابینایان می توانند با موفقیت ازاین سگ های تعلیمی استفاده کنند، دریافت کنندگان سگ های متذکره را با دقت وتوجه زیاد انتخاب واز آنها مطالبه می شود تا یک دوره تریننگ سخت ودشوار را با سگ انتخاب شده شان سپری نمایند.

حین جنگ جهانی دوم (۱۹۳۹-۱۹۴۵) یونت های کشف اردوی ایالات متحده امریکا یک آلۀ الیکترونیکی را انکشاف دادند که یک شخص نابینا می توانست با استفاده از آن موانع را در عرض راه رو ها درک و تشخیص نماید. از آن به بعد آلات الیکترونیک زیاد انکشاف یافتند. درعمل، امروز اکثر نابینایان به ساده گی حرکت مربوط و مستقلانه را با استفاده از عصا اجرا می نمایند.

بانک های چشم Eye Banks

اشخاصی که از اثر تصادم یا امراض قرنیۀ چشم شان صدمه دیده ودر نتیجه نابینا شده اند، اکثراً می توانند بینائی خود را از طریق تعویض قرنیۀ نورمال بعوض قرنیه صدمه دیده شان، دوباره حاصل نمایند. برای کمک به این پروسه در سال ۱۹۴۵ یک بانک چشم در نیویارک افتتاح شد تا قرنیه ها را جمع آوری ونگهداری کند. در سال ۱۹۶۰ هر مرکز صحی بزرگ در کشور یک بانک چشم داشت. در بعضی از مراکز تحقیقاتی انکشاف می یابد تا مدت دوره نگهداری قرنیه ها را اضافه تر سازد. به اساس مراحل جاری امروزه یک چشم باید در دو یا سه روز مورد استفاده قرار گیرد تانتیجه عمل تعویض با موفقیت توام باشد.

مشاغل و زمینه کار- Occupations and opportunities

بسیاری نابینایان می توانند مشاغل وحرفه های خود را با موفقیت ادامه دهند. آنها می توانند در مغازه ها وفابریکات در پهلوی افراد بینا کار وفعالیت نمایند.

انکشافات اخیر در ترکیبات صوتی صنایع کمپیوتر دست رسی زیادی را برای نابینایان به پروگرام های Word processing وسایر پروگرام ها مساعد ساخته است.

موسسات انفرادی وخصوصی عامه ورکشاپ های خاصی را برای نابینایان تدارک دیده که هدف شان استخدام نابینایان و یا فراهمی زمینه کار در خانه برای آنانیکه نسبت معذوریت ویا دوری مسافه به ورکشاپ رسیده نمی توانند، می باشد. چنین ورکشاپ ها مسئولیت بازاریابی برای تولیدات را دارند. قوانین فدرالی و ایالتي از دوایر دولتي مطالبه می نماید تا اجناسی را که در ورکشاپ ها ساخته شده اند، بخرند.

مؤسسات مختلف دولتی نیز در زمینه استخدام وکاریابی معذورین بصری دخیل ساخته می شوند. این مؤسسات شامل بخش اداره ستندرد مستخدمین وکمسیون های معادل که با امور کاریابی سرو کار دارند، می باشند.

د CDAP دخاصو تعلیماتو دکارکوونکو (IERPs) یــو میاشتني کورس ختــم شــو

په دي کورس کي چي د مي دمیاشتي د اوولسمي نیټي څخه پیل او دجون په شپاړسمه نیټه پای ته ورسید. د CDAP د پنځو حوزو (وردك، قندهار، هرات، تخار او مزار شریف څخه) دیارلس د خاصو تعلیماتو ساحوی کارکوونکو ګډون درلود. د دي ګډون کوونکو څخه علاوه د شیپ د مؤسسي دووکار کوونکو د کورس د ذهني معیوبینیاو په برخه کي ونډه واخیستله.

په کورس کي دوه اوني د اشاري ژبه د شیپ د مجربو استادانو هریو سید خان اغا، غفار، او نسیمه جان او د RBTU پروین جان عظیمی له خوا تدریس شوه.

همدارنګه یوه هفته د Braille بریل (برجسته خط) چي د نابینایانو لپاره دی د ښاغلی یوسف خان او فرښته جان له خوا تدریس شو. دکورس وروستی برخه چي د ذهني معیوبینونو په برخه کي وه د ښاغلي اولیور له خوا چي په پیښور کي د ذهني معیوبینو په مرکز کي کار کوي تدریس شوه.

په دي کورس کي د ساحوی کار کوونکو سره د هغوی دساحوی مشکلاتو د حل کولو په مورد کي بحث وشو او لازم تصمیمونه ونیول شول. د کورس په پای کي د کورس ګډون کوونکو ته دکورس د فراغت تصدیقونه د ښاغلي پیتر، واحدی او ډاکتر فاروق له خوا ورکول شول. کورس په ډیره کامیابه توګه سرته ورسید.

او د کورس برخوالو ددي وعده ورکړه چي هغه څه چي یي په کورس کي زده کړي دي په پوره ایمانداري او اخلاص سره د هغوی د کار په ساحه کي د معیوبینو دخدمت لپاره په کار واچوي. کورس د جون په شپاړسمه نیټه ختم شو او ساحوی کار کوونکی بیرته خپلو د کار ساحو ته روان شول.

تعذیر!

(بااظهارمعذرت اشتباه که در قسمت تاریخ درپشتی شمارهٔ قبلی مجله به عوض ثور ۱۳۷۸ هجری شمسی/اپریل ۱۹۹۹ میلادی، جدی ۱۳۷۸ هجری شمسی/ اپریل ۱۹۹۹ صورت گرفته، تصحیح مینمایم).

کنفرانس ملی به ارتباط قرضه کوچک

تاج الدین "باور"

به تاریخ ۲۸ و ۲۹ برج جون سال جاری کنفرانسی به ارتباط قرضه های کوچک (Microcredit) با اشتراک نماینده گان موسسات مختلف به شمول موسسات ملل متحد چون موسسه انکشاف صنعتی ملل متحد (UNIDO)، موسسه غذا و زراعت ملل متحد (FAO) و پروگرام کنترول مواد مخدره ملل متحد (UNDCP)، موسسه انکشاف دهات افغانستان (ARRP) ومجموعاً به تعداد ۱۸ موسسه غیر دولتی (NGOs) به اهتمام دفتر اکبر (ACBAR) و پروگرام همه جانبه معیوبین افغان (CDAP) در شهر پشاور دایر گردید.

هدف از تدویر این کنفرانس طرح وتوافق یک ستراتیژی واحد راجع به قرضه های کوچک در افغانستان بود که تقریباً با نتیجه مطلوب به پایان رسید.

موضوعات مورد بحث این کنفرانس عبارت بودند از:

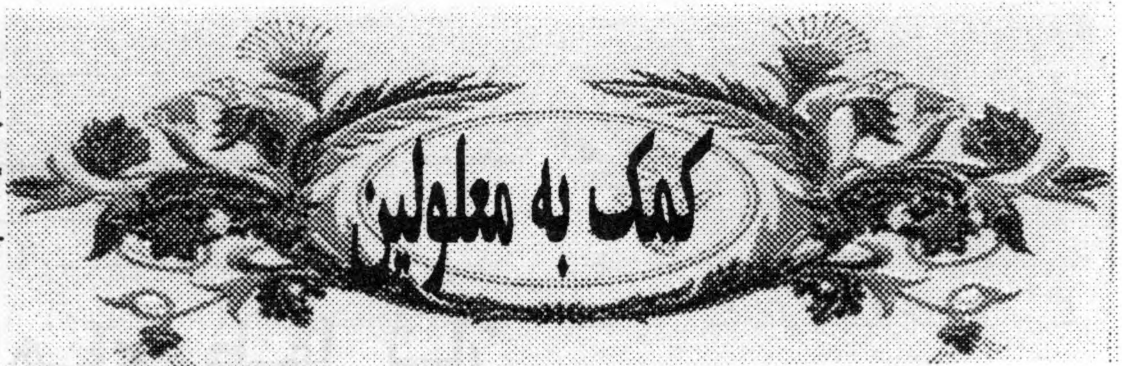
" مستمندان را توانا سازید تا ازفقر برهند"

- طرق تمویل مصارف اداری پروگرام،
- تعیین واحد پولی (افغانی، دالر یا کلدار)،
- مقدار قرضه،
- ترینگ،
- پس انداز،
- روابط با مقامات،
- سایز پروگرام،
- وهماهنگی،

روی بعضی از موضوعات توافق نظر وجود داشت. بعد از مباحثات طولانی یک کمیسیون مشترک از اعضای اشتراک کننده توظیف گردید تا در ارتباط به موضوعات فوق " رهنمای کاری و عملی" طرح نمایند.

کنفرانس مذکور بعد از ارزیابی فاروق وردک آمر داخلی پروگرام از نتایج دو روزه اشتراک کننده گان به پایان رسید.

عبدالستار "ناطق"

هر که گرمعلول را از صدق خدمت میکند — خویش را شایسته ابواب رحمت میکند
چونکه معلول هرزمان محتاج بس کمک بود — می ستائیم مرکسانی را که همت میکند
بهترین رمز تعاون خدمت معلول دان — کزتساند قلب شان احساس راحت میکند
تا اعاده گر دد هر نوع صحتی از بهر آن — خادمان اجتماع زو دفع محنت میکند
عدهٔ دارند سروکاری به بازسازی وضع — ذی سعادت هرکه زین روکار سرعت میکند
رحم و الطاف برگروه فاقدان دست وپا — می سزد اجرش نصیب است انکه شفقت میکند
تاشود وضعش قرین ابتهاج وخرمی — سعی بردن بهر او حیای نعمت میکند
میتوان او را بسوی کارکردن سوق داد — هرکه تنبل خواند او را سخت تهمت میکند
عقل معلول را توان تجدید تربیت نمود — چون بکوشش فکرآن ترویج نهضت میکند
خادمان اجتماع در فکر نوسازی بود — گر مساعد شد بکار مردم به حیرت میکند
بارها دیدیم که اعما مشق تعلیم کرده است — کزرهٔ علم خویشتن شایان جنت میکند
کارهای مختلف گر میرسد بردست آن — پیش خواهد برد وزو تمویل دولت میکند
یافت بهبود عدهٔ گردید او منسوب کار — تندرست را هر زمان سرگیچ عبرت میکند
بس هنرها کز تفکر کردنش گشته بیرون — زین گروه ده ها تنش جا اوج رفعت میکند
مغز او را دایما لازم به پروردن بود — هرمسایل را به نفعش آنکه صحبت میکند
باید اندام او را دایما دادن مساج — صحتش زین گونه تمرین چونکه رجعت میکند
حیرت آور میشود ورزش به او هرصبح وشام — زانکه صدها دیده ایم تکلیف رخصت میکند

هرکسی گر ازصداقت خدمتی سازد به او
در امور خیر"ناطق" خوب جرئت میکند

توصیه های خوب

برای آموختن هیچ موقع دیرنیست.
تا تنور گرم است باید نان پخت (ازموقع استفاده کردن)
زنده گی بدون رفیق مرگ بدون شاهد است.
تنها بودن بهتر است تا بارفیق بد بودن.
کسیکه شرم ندارد وجدان هم ندارد.
کم قول بده زیاد تر عمل کن.
بیکاری و تنبلی ریشهٔ تمام بدبختیها است.
انسان به لباس شناخته نمیشود.
دنیای هرکس به اندازه عقل او است.

مه یې ورانوئ نور دا وطن موظالمانو
وسوځید ایره شو شین ګلش مو ظالمانو
ګورئ د چا لاس او دچاپښې موقربانې کړلې
سور شولو په وینو سپین مسکن مو ظالمانو
ښکلی شازلمې مو دهیواد ړانده ګوډان کړه
پریږدئ په آرام لږ دا وطن مو ظالمانو
بس دی تاریخې بچیان موتول بل ته احتیاج کړل
ازار شول نیکونه په مدفن مو ظالمانو

فـــــزیـــــوتـــــرابی

وپاهــای طــفل تــان

اکثر مشکلات پاهای اطفال خورد سن از سبب تغییرات یا انحرافات در رشد نارمل آنها بوجود آمده و شاید با گذشت زمان خود بخود بهبود یابند. اگر درد یا شخی موجود بوده و یا بهبود آنها آهسته باشد فزیوتراپستها میتوانند رهنماییها و تداویهای ماهرانه را تقدیم نمایند.

تکالیف معمول پاها

پاهایی که به طرف داخل دور (تاب) خورده اند:

علت آن ممکن است تکالیف قدم، ساق، مفصل ران یا هر سه آنها باشد. قدم ممکن است به شکل کیله یک انحناء به طرف داخل داشته و قسمت پایینی ساق یک تاب خورده گی در بین زانو و بند پا داشته باشد.

پاهایی که به طرف خارج دور خورده اند:

این اکثراً از سبب وضعیت قرار گرفتن طفل در داخل رحم بوجود میاید. تـــاب خورده گی انگشتان پاها به طرف خارج وقتی واضح میشود که طفل شروع بـــه ایستاده شدن در راه رفتن کند. در صورتی که تکلیف در مفصـــل ران موجـــود نباشد، این تکلیف اکثراً با گذشت زمان خود بخود بهبود میابد.

قدم هموار (بدون قوس) :

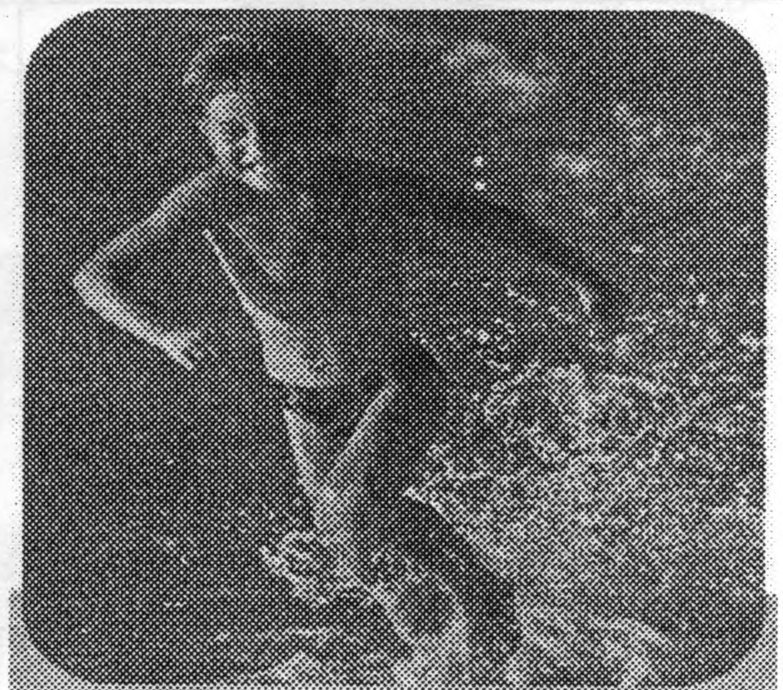
این تکلیف در کودکان و اطفال خورد سن بسیار عمومیت دارد، زیرا قوس قدم اینها کاملاً انکشاف نکرده است. حفره قوس قدم توسط یک کتله شحمی پر میشود که تا سنین چهار یا پنج سالگی از بین میرود. اگر قدم هموار طفل تان شخ و دردناک باشد، با یک فزیوتراپست مشوره کنید.

پای کج

معمولاً تا وقتی که طفل به سن تقریباً دو سالگی برسد موجود میباشد. ایـــن تکلیف به تداوی هم ضرورت ندارد مگر اینکه انحناء (کجی پای) زیـــاد بوده یا یک طرفه باشد.

زانوی کج یا تاب خورده :

این تکلیف در اطفال بین سنین سه الی شش ساله معمول است. زانوی کج اکثراً در حدود هفت سالگی از بین میرود. این تکلیف در اطفال مصاب قدم هموار و آنهایی که وزن بدن شان بیشتر است نیز دیده شده است.

مصرف وقت درپا برهنه راه رفتن کمک به پیشرفت نارمل عضلات تانرا میکند.

سرگذشت زنده گی یک دختر نابینا

ناهید جان دخترکی است که در سن ۵ سالگی از اثر بمبارد مان نور چشمان زیبایش را از دست داده. او خود میگوید" من یکجا با فامیلم به یک محفل عروسی به طرف شمالی رفته بودیم که ناگهان صدای هیبت ناک طیاره های بم افگن گوشهای مانرا فرا گرفت و با پرتاب بم فضای آنجا را از دود باروت و گرد وغبار پر نمود که از شدت آن در چشمان ام دردی شدیدی پیدا شد. بعداز سه روز چشم دردی شدید من دید چشمانم را از دست دادم و به شفاخانه نور مراجعه کردم و مدت دوماه در بستر ماندم درین مدت دو باره میتوانستم همه جا را ببینم اما بدبختانه غم من و تاریکی چشمان نیمه روشن ام دوگونه گشت زیرا همراه با من خواهر کوچک ام که از ترس و وا همه و دود باروت همان حادثه مریض شده و در شفاخانه وزیر اکبر خان کابل بستری بود. بعداز سپری نمودن یک مدت پدرود حیات گفت ومادرم دست وپاچه شده و من تنها وبی غمخوار ماندم. چون قوانین شفاخانه تقاضای یک نفر پای واز را میکرد من را بعداز چند روز خارج کردند.

روزی چند نگذشته بود که چشمانم دیگر قادر نبودند جایی را ببینند، از مراجعه دوباره به شفاخانه نور جواب مثبتی نگرفتم زیرا داکتران گفتند که تداوی من در کابل امکان نداردومن باید به خارج بروم که این بعید از امکان بود. بازهم همت ام را از دست نداده و مایوس نشدم زیرا اگر وجودم از یک نعمت محروم گشت ولی هنوز صدها دریچه امید که فردایی وآغازی جدیدی را در صفحات کتاب حیات ام به ارمغان میاوردند وجود داشتند و آن بود سالم بودن دیگر اعضای وجودم. به سن هفت سالگی شمولیت موسسه نابینایان را حاصل نمودم و دروسم را تاصنف چهارم آن ادامه دادم که متاسفانه در اثر جنگ خانه ما طعمه حریق شده به طرف جلال آباد مهاجرت نمودیم. در آنجا از طریق مؤسسه سرف برای نابینایان به مکتب بینایان بی بی عایشه صدیقه معرفی وتاصنف هشتم به درجه عالی تعلیمات ام را ادامه دادم. همزمان با دروس مکتب در اثر کوشش استادان ورزیده انجمن نابینان افغانستان وتشویق فامیلم توانایی حاصل نمودم تادر کارهای مسلکی از قبیل جاکت بافی و موره بافی نیز خود را وارد سازم. حالا من قادرام تاکتاب چاپ نمایم و احساس اینکه یک نابینا هستم در وجودم بکلی از بین رفته و علاقه زیاد دارم تا ازین بیشتر تعلیم حاصل کرده مصدر خدت به ملت رنجدیده خود گردم.

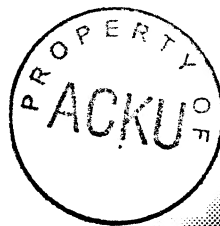
در اخیر خواهشمندم که انجمن محترم نابینایان افغانستان یکبار دیگر کارهای مسلکی خود را برای خدمت به نابینایان آغاز نموده تا نابینایان بتوانند خود کفا گردیده و دست آوردی از خود داشته باشند".

ما یکبار دیگر تعهد خویش را در قبال پاکسازی ماین ها وکمک به قربانیان ماین را تجدید می نمائیم.

طبق خطوط اساسی بدهانیف، کمک به معیوبین ماین جز حتمی همه پروگرام های پاکسازی ماین است.

از فیصله نامه کنفرانس بین المللی بدهانیف- ۲، ۲۱ -۲۳ جون ۱۹۹۹

برلین - جرمنی

خپروونکی

دافغان معیوبینو هراړخیز پروګرام (CDAP) د لیکنې د بورډ تر نظر لاندې.

پته: د ملګرو ملتونو له خوا د افغان معیوبینو هراړخیز پروګرام.

ګل مهر لین C۱۷ پست بکس ۷۴۰ یونیورسټی ټاون، پیښور.

په افغانستان کې زموږ پتې:

بلخ:

پروژه همه جانبهٔ معیوبین افغان/کمیته سویدن دروازه بلخ، نزدیک کوچه تمن شهرمزار شریف. تیلفون: ۲۷۷۶

تخار:

پروژه همه جانبهٔ معیوبین افغان/ کمیته سویدن سرک اول، متصل شفاخانه صحت عامه شهر جدید تالقان.

غزنی:

دافغان معیوبینو هر اړخیز پروګرام/ دسویدن کمیته د ۱۵٦، سیداحمد مکی سرک، شهرنو غزنی.

قندهار:

دافغان معیوبینو هر اړخیز پروګرام/ دکاردینزدفتر، میرویس نیکه شفاخانهٔ قندهار ښار.

هرات:

پروژه همه جانبهٔ معیوبین افغان/ دفتر هماهنگی کمک های بشری، چهاراهی آمریت، جاده بادمرغان هرات.

تیلفون: ۳۱۷۸